Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collationes doctoratus etc.; semones in concilio Constantiensi habiti - Cod. Aug. pap. 48

Franciscus <de Zabarellis>

[Reichenau], 1386-1415

Sermones (Iohannes Gersonius?)

urn:nbn:de:bsz:31-91037

Visual Library

carnis vorandi ut prius salvus fiet 1 cor v / atque eliminata magis inficientes alios
contemnendi videbit. exemplum act. 13 / hic beatus aug. in regula nec putetis vos maliuolos
esse si errorem corrigitis / Ecce ad quantum de prestitit cunctis in ipsa fine symonia / clare est quod sub spe
beneficii corporalis et spiritualis fit obligatus ante pastoralis sub pena dampnacionis eterne quod est contra
visionis dauid ioseph fratribus suis dicentis non videbitis faciem meam nisi fratrem vestrum minimum
adduxeritis vobiscum gen. xliiii / ut quoniam premisit quedam verbis apostolorum principis prima canonica cap.
v. pascite qui in vobis est gregem dei providentes non coacte sed libere sed spontanee secundum
deum sed catholice neque turpis lucri gratia sed symoniace sed voluntarie sed ecclesiastice neque
ut dominantes in clero sed exposite sed forma facti gregis ex animo ut cum apparuerit princeps pastorum
percipiatis immarcessibilem glorie coronam quam nobis prestare dignetur qui est deus in secula benedictus
Amen

Sermo factus in ecclesia maiori coram toto concilio generali per dominum cancellarium
ecclesie parisiensis in die nativitatis beate virginis marie que fuit viii septembris anno
domini mo ccco xvio

Iacob autem genuit ioseph virum marie de qua natus est ihesus qui vocatur christus. ori-
ginaliter matthei primo et recitatur in evangelio presentis lectionis / Invocando te indicatur in primis
o maria de qua natus est ihesus qui vocatur christus. neque enim laus alia tibi preclarior
dari potest quam ex te natus sit dominus noster ihesus christus. Tibi quoque vir fuit ioseph iustus et
virgo ... testis et custos virginitatis. Iacob inquit genuit ioseph virum marie.
Tu hodie regali ex progenie exorta refulges cuius precibus nos adiuvari ...
et spiritu devotissime poscimus / fac nos observare in hac sacratissima veritate tua mori
... / mori mundo vivere et renasci deo. fac nascatur in nobis per gratiam ihesus qui vocatur
christus quemadmodum prius in te natus est per fidem et amorem dicente augustino quod nasceretur per corporalem
incarnationem cum divine incarnationis ... salutata prius ab angelo ... et ...
te salutarunt ... Aug.
Iacob autem genuit etc. / Natalis est hodie sancte marie virginis prius celebritatem prius apud
dominum sapientes et ornatissimi viri ... in qua est hodie nativitas cuius laudes ...
... ut ... quodam scolastico ... de clamatorio et acurato sermone
et ... ex preassumpto evangelii verbis ... ex principiis ... fidei premissa ... cetidie
Sicut enim philosophus solet ex principiis naturalibus cognitis ad ... nunc ... nunc
probabili ... procede / ... autem nobis ex preassumpto ... evangeliste verbis duo nunc
fidei principia / primum quod ex maria natus est ihesus qui vocatur christus et ideo fuit ...
... quod christus deus / Alterum quod ioseph fuit vir marie et ita caput eius quod caput mulieris
vir secundum apostolum. Ex hiis autem duplici principio ... alterum duo / unum quod decuit ut maria
... sic dicit anselmus qua sub deo maior nequit intelligi / alterum quod decuit ut
ioseph ... prerogativa polleret ... et ... exprimit ... ad
... maria de qua natus est ihesus qui vocatur christus ... sic laus marie laus est
christi filii sui sic laus ioseph in ... redundat ... ihesu et marie sic ex eo
... dicit sapiens quod decebat filium ... honore ... decebat sponse esset

propterea sine honore derelictus. Solum ex his que aut de marie aut de ioseph personis
dignitatibus et excellentiis virtutibus operibus et gestis apocrypha non tradat sacra scriptura neque
enim mundus ipse capere omnes qui super his scribendi essent libros. Sed ex hoc quadruplici ve-
lud fecundissimo quod expressi copiosissime et amplissime laudum seminario hic devoti contemplant-
antis videre facile assurgit ad laudes quantas sunt marie et ioseph quos sic esse astabat
eis per suffragium aut universale [illegible] laudes quam in alius creatum / etiam angelicum co-
sidat nam hoc hos seraphim ordo vel [illegible] ut superiores virtutes sint in superioribus pre-
ferri nos exposita quemadmodum sapientia prefertur est in seraphim quam cherubim. Est autem
maria super choros angelorum per gratiam et gloriam sublimata. Quod aliquid de ipso ioseph
negare non audeo sic nec affirmare presumo. Erunt igitur in ambobus preter creaturam
irrationabilium et rationabilium etiam angelorum omnium quedam nos [illegible] et attribu-
bilis et hec quam late pateat ad quidquam utrisque proprium est solum in virtuti
et considerationi inventi campos amplissimos omni virtutum donorum beatitudinum fructuum-
que et [illegible] // Colligamus tamen ex his principaliter laudes utriusque ioseph scilicet et marie
contrahendo sermonem circa ea que in benedictissima nativitate marie occurrunt. Precedendo de iusto
ioseph virginali sponso suo quia laus eius marie laus est. Et hoc sub quadruplici consideratione
fiat. Agitur in prima de nobilitate originis marie et ioseph / agitur in altera de sublimitate
utriusque / agitur in tertia de [illegible] / agitur in quarta de [illegible] nativitate christi [illegible]
ioseph et marie. Erit autem deductio nostra imitatrix [illegible] ac devotissimorum [illegible] quo
ad [illegible] [illegible] devotionem [illegible] multa de suis et de [illegible] que et alia
magis ex [illegible] quedam probabilitate que ex fide nostra certa [illegible]. Sic eorum que
dicentur plurima volo possis intelligi [illegible] ut [illegible] que facta sunt quod que fieri potuisse
pia quadam religiositate credi possunt absque ullis assertionis certitudine et sine preiudicio sancte
sanctorum reservant. // Maria de qua natus est ihesus qui vocatur christus sic fuit regali ex
progenie david exorta [illegible] ioseph vir marie deinde et legimus de domo david ex
[illegible] progeniem hoc ex evangelica [illegible] certum est. / Et potest hic sermo multus de no-
bilitate fieri quid sit et quid et quantum laudis habeat / de moribus et super nobilium sicut
apud aristotelem apud [illegible] apud salustium apud boecium et alios plures invenimus / Et
si tamen nobilitas sit quid de meritis parentum veniens laus hoc est ipsa nobilitas bo-
est ut [illegible] nobilibus [illegible] videatur ne a maiorum virtute degenerent alium nobi-
litas bonum est [illegible] est [illegible] ex bonis bonos nasci [illegible] ubi dissipatur bonarum
[illegible] et [illegible] a [illegible] et debet nobilibus ac hoc si non [illegible]
nomine nobiles velint hic colat in primis [illegible] [illegible] ad puellu-
[illegible] est que [illegible] neque enim faciunt nobilem [illegible]
[illegible] videatur [illegible] neque [illegible] aut [illegible] dat no-
bilitatem / Et [illegible] est [illegible] liberis [illegible]
agathes theologus [illegible] obprobria dicens summa [illegible] ista est in qua christi
[illegible] ex quibus [illegible] est maria et ioseph summa nobilitate
preditos fuisse [illegible] in die [illegible] ex-
hibuisse [illegible] nobiliores [illegible] nobilissimus [illegible] david [illegible] et [illegible]
[illegible] dei [illegible] nobilitas da-
vid [illegible] et [illegible] in corde suo vivat [illegible]
[illegible] et [illegible]
// [illegible] de nobilitate corporis quam dare videtur [illegible] bona
loquitur [illegible] marie corpus [illegible] qui ex [illegible]

et ab isto nuncupata sit opera qui ipse post maria disposuit ex quo mariis totius spiritu
organizatum est. Ac preterea colligimus quod neque malivolus appetitus cuiusque explacetur non
cuiusse credendus est in ipso corporis aut initio exordio sic nec hominis formatio perficiebat
colorum ceterisque quam quidquid agebat sed totum quo magis erat quam nature. Convenit sic loco esse
argumentum quod sufficienti neque fundabiles astrorum de iudiciis contra vilitates hominum tradidit et
ad plurima quod assumit quam gratia dei et libertas arbitrii sic dicitur obtinet super naturales ceterisque
quod si experiens supplitas ex hominum exemplis nullo potuerit regule certe tradi et universales
si hec obmittamus quoniam ad alia sermo properat // Inquiri non potest de anne sterilitate unde erat in
enim videtur quod ex senectute ut sermo licet anno appelletur dum de mariis gravide sit. Modo
constat enim ex hystoriis et communis certe est quod anna post mortem tamen eius ex Joachim prospera
duobus viris nupsit cleophe et salome et ex primo mariam cleophe ab altero mariam
salome suscepit. Quarum genealogiam metrice complexio facit // Invenitur preterea doctores
aliquos satis modicum ut dicunt curantes
questionem faciendo de nobilitate ioseph et
marie. Cum unus ista dicitur fuit et tamen predicta
qui david originem genealogie legem quod
ut ipsa maria ut ipse ioseph hereditario

Anna tribus nupsit Joachim cleophe salomeque
Ex tribus ipsa viris peperit tres Anna marias
Quas duxere ioseph alpheus zebedeusque
Prima ihesum Jacobum Joseph cum Symone iuda
Altera dat Jacobum dat tercia datque iohannem

successionis iure debuerunt in regnum temporale david sublimari / et cum ihesus benedictus fructus
ventris marie fuit iure ponendus super sedem david et thronum eius tanquam rex temporalis
et principalis iudeorum cum quibus regnat ab aliquibus in inclitis regum de sacratissimo masculino
apud reges ius successionis ad regnum debeat cum iure dicto et mariam ut in post
tibi quoque. Que disputatio non perpetua inter duo regna perpetuam concessa francie et
anglie ut fecit vel fuit causa sic ex opposito hic in effectu sint post / quorum sinas
dimitte decernimus preterea

// Puto enim probabilius quod regnum Christi super iudeam non fuit temporale sed spirituale sic in alius regio
tribus / dum ac spirituali rex iudeorum quam eis in ipsa persona regale predocavit exemit sed
dicendo preterea dicit non sum missus nisi ad oves que perierant domus israel. Hoc enim fuit principue
in decepcionis iudeorum contra Christum vere messia quam omnia quod de Christi regno dicitur in prophetis
accipiebat carnaliter seu temporaliter cum tamen pylato ipse dixit regnum meum non est de hoc
mundo. Sed alii qui dicit sic meo ut dividat hereditatem vendit Quis me constituit
iudicem super vos et ita de pluribus / fatendum tamen est quod ipse est rex regum et dominus dominantium
iure et titulo multiplici quemadmodum declarat in verbis quidam doctor anglicanus probare vo
lens quod plenum est blasphemum est dicere quod Christus mendicavit ymo potuit mendicare
est enim sequitur mendicare quam mendicare petere de solo debito naturali et dignitatis iuste
seu debito personali. Licet ac potius sint ac in paupertate Christum aliquid petiisse seu mendicasse
dicasse hostiatim ut alii de solo debito naturali sine ex dignitate iusticia seu debito personali
sic igitur faciendo fecerunt ex parte sui et plus cum sibi competit dignitas personalis ex iusticia et
debito quam dignitate repudiare non posset (etc. / veritate) sicut ac longe erat ab eo dicere
dicas igitur secundum defini dicere quod deposcis est aut hic dignitate aliquid personale et iusta ad pe
tendum id quod petit ut qui ministravit illi spiritualia sic predicatori ut omnes ut missa vel
temporalia sic obsequium et sic non petit ex solo debito naturalis indigentie quod in veritate
communi sit omnia / sed hic debitum et obligatio vere personalis consurgente ex iure dicto atque
naturali et ita non est mendicare et si mendicare se dicit fingit hoc et mentitur
Sed ac non hic titulum meriti aut personalis et est in veritate positus nec sic exhi
be meritum personale faciendum est in hoc casu quod naturaliter et licite mendicus est. Et

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vo deficit utrumque ut qui non indiget vel si indiget per virtute et virtutibus meritum
spirituale ista perfeccio est sancta et corporalis medicine. Corpus autem suis afflictionibus sanctum
corpora placebit deo. Qualiter vero patet hec maria vidit doctor sanctus vidit et
vera beatitudo

// Sed oritur dubitacio cum maria et ioseph fuerint de regia stirpe convenit quod partu
voluit ipse ioseph servilibus operibus intendere fuit enim faber lignarius sicut et dominam
mariam opi textrico operam dedisse // Videtur michi non esse nisi paupertatis honeste
predicator et amator. ideo voluit in honestate paupertatis nasci et laboriosissimus cum
laborantibus educari. Dans in hoc exemplum omnibus etiam nobilibus non vacare in inerti ocio quod
est fons et origo omnium viciorum quia multa mala docuit ociositas / Recogitent ergo no-
biles et ignobiles illud psalmiste labores manuum tuarum quia manducabis beatus es et bene tibi erit. Certum pluri-
ma suppetebat hic loco dicendi quod contra superbos et avidos corpore preter ecclesiasticos et re-
ligiosos. Sed diversus eos satis sit volumine illud egregium quod dominus de opere monachorum
composuit augustinus. a quo postea de suo amore multa subscripsit et explicando disseruit. Itaque illud
quod de forti muliere predicat sapiens merito quadrat / panem ociosa non comedit sed consimilare
et linum et operata est consilio manuum suarum. Ideo vite serviens pie nascitur de ioseph viro
suo quod notatur in proverbio viri eius. Et hec interim de virtute ioseph et marie dicta sufficiant.
Sequitur de eorum ab utero sanctificatione.

// Maria de qua natus est ihesus sic fuit in utero sanctificata post que nasceretur. Ita de ioseph vir-
ginali viro suo pia probabilitate credi potest quamvis forte non omnino sit / Potest fortasse hoc
dissimiliter notari in hoc quod ioseph post originale gratiam sanctificatus est in utero baptismo flammis
sicut iohannes baptista et aliorum plurium sic enim in officio ihesu novo de ioseph composito continetur
et ex premisso quadruplici presuntitur sequi vel. Maria vero ita preveniente gratia sanctificatus ut que
lege qui tenetur obnoxia peccato originali non omnis universales gratiosis ab adam traducto
non autem sic ihesus filius eius qui non ex virili commixtione genitus est / theologorum multa lege fuit-
ta ac privilegiata sic prevenit est ut nequaquam illud originale contraheret quam hoc et potuit et
decuit filio ut gloriosissimus salvator filius eius gloriosissimi matre sue fuit modo salvationis expedito et
qualiter sanctificando vero eam sic a peccato ut in ipso in quo alioquin contraheret certe ipso sanctificante et
gratiam infundente videt et ita contereret caput serpentis antequam nocere ab eius pede contra
longius esse primo si autem prosequi vellemus de hac sanctificatione marie quam ad huiusmodi gratias propria
sue festum in ecclesiis vertimus / Eliceremus vero ac mundo dominum pie et verbo predicandi - Nota bene
Constat itaque deum nostrum salvatorem sive non ita legibus communibus traditionis christiane non ita sua
omnino interposite alligasse quin absque beneficio legis eius possit pueros nondum natos
extra uterum tenus sanctificare gratie sive baptismo vel virtute. Debent igitur mulieres pregnantes sibi
et viri sui pro se ac aliis diligentius preces fundere deo et ad suos angelos custodes-
hominum ex puerorum in utero debent ad tales suos fideliter omnis effugere quia infans nondum
natus si forte mortuus est prius quam ad baptismum fluminis gratiam pervenire valeat dignetur
ipsum dominus ihesus saltem per prior baptismo fidei sui provenendo misericorditer conferre. Quis
enim scit si forte exaudiat deus quando quis tam devotam grate valeat quod oratione hu-
lium et in se parentium neququam despiciet / proficit hoc consideracio ad excitacionem devotionis
in parentibus proficit ad levandam eorum angustiam / dum sine baptismo decedit puer quia non
eis modo spes salutis allata est // Sed nec absque revelacione dari fatetur certitudo /
Sed oritur in hac consideracione iam et in fidelibus dubiatio theologica salubrimente coram hoc
sancto suo capitulo ac publice prenunciandum / veritas enim maior inhibit ut hic stat
quam antea credidissem / dicit quippe mihi consideracio quod maria fuit in utero sanctificata -
virtus et ipse ioseph / constat autem quod hic in scriptura sacra que est canon biblie -

// Ibi q i fine sermonis / fo solo amore dominus

neq3 gnuote explicite neq3 ex gnenti in eadem deduci evident // Est g° si de necessitate
fidei credenda 7 veritas ista gsiderans 2e 2oe 7 tercio sequitur sub generali regula q de his
7 circa fide / et de salute necessitate credenda q de sola probabilitate q de pietate fidei + q sit
opiniones / inde posicione p unica distinctionis simpliciter collocando dicto puncto
ad religionis y̅ma sub sex gradibus ad luce ordinat' ipsius breves et parvulas pro
nos correlarias q forte nimis hic pdicationis loci quam exercitii scolastici respiciunt
quale exercitium posterius h3o graciores nos / hac dubitacione soluta transibet ad reliquas
gsideraciones quartam et quintam

// Maria de q tamen 7 dicit sic hunc repressione fomitis originalis nec i viciosum exal-
tacionem concupiam Sic de ioseph virginali sponso suo intelligi pie pt / presertim dum
in memoriam eius marie ginnctus 7 / Vn sic maria potuit ex sinu dicere illud Sarre
tumore filie raguelis Tu scis domine q nunquam concupivi virum et munda servavi animam
meam ab omni concupiscentia viri aut cum timore tuo non cum libidine meum consensi suscipere Sic
q̄ joseph potuit apud deum glariari ita enim pie credo Tu scis domine q nunquam
concupivi feminam et mundam servavi animam meam ab omni concupiscentia uxoris aut cum timore
tuo non cum libidine gsensi suscipere. Testis et assertor huius sunt nobis 7 totus libello
de gloria virginitatis marie q   Sicut hugo de sancto victore i tractatu de
gaugio bte marie et alij sanctorum plurimi. Iero[nimus] enim ioseph permansisse virginem non
dubitat asserere Ioseph itaque superius innotuit cum virgine maria corruptus vel
uxoratus non fuisse et hoc marie gcludit[ur] ex eo q si dominus matri sue iam puerte
noluit dare custodiam voluit ni virginem iohannem ewangelistam quanto magis ex-
stimandum est q hoc sibi voluit i adolescencior etate / sicut filius ihesus sic non voluit
nasci nisi ex virginis tamen nisi i puritate virginali // Porro ioseph si ab uxore post
i mediatum tempus nuptiarum gtinuit semetipsum sic ewangelista testatur h3 q non cognosce-
bat eam donec peperit filium suum primogenitum et hoc p reverencia tanti sacramenti tantique
misterij // hunc aptissime datur intelligi q nec postea penitus cognovit eam quam virginem illo ... erat
iste qua postea vel ab eius se cognicione temperaret / et hoc nobis non vt dubium sed vt certa
fide tenendum inestimabiliter sic q maria post partum inviolata permansit / Addamus q Io-
seph cum esset vir iustus cum prava fomite originalis peccati et repressit ex extinctu
h3e ita enim decebat pf ne marie specositas nec familiaritas sibi cederet i scan-
dalum et ruina q ex quietu et cohabitacione familiari marie non movebatur ad
libidinem sed ad castitatem cum ex hoc repressione fomitis ipse quam ex multo amore
et multo q ex disciplinato gsuetudine ... hunc sic figuratum dicitur pt id de Sunamite
quae erat puella pulchra nimis + dormiebat i sinu david qui tamen non cognovit
eam nec in eius concupiscentiam quoque exarsit / Sic enim dictum est de marite quoque sit
q ex quietu et associacione viri nulla eius carnis titillacio nec prurigo ulla ...
bat presencia tamen et obediencie sibi vocabat eam Alioquin pro magis falso veraciter
quod augustinus negat negat et doctores q ipse plenitudine habuit ad vincendum ex omni
parte peccatum sed quia etiam ex originali iustitia / Sicut dicit dominus bonaventure hoc ipso
habuisse a iudeorum fideli relacione q nullus ex aspectu gloriose virginis quamvis esset
pulchra nimis urebat ut i flammabat ad fedam carnis concupiscentiam Ei cum potius
extinguebat ille divinus aspectus quod frigidus qdam ex oculis tanti virginei pudoris
et affluet a sua tum castissima Sic ex adverso de pomante ac petulante intuere
verum est illud oculi et multorum nimium lubricus apparet Sic de talibus notavit
iacobus oculos i quibus habere plenos adulterij et i saciabiles delicti vnde 9
sunt fornicacio qdam illecebrosa i aspicientes / olenni me latius alias cum de

quepiue

quapropter virginibus senio fiebat mensis haud pro stultitia et senes pervertisse ut de Susanna legitur et aliorum quidam senes lapidis movet appetitus ad castitatem Elias continuus quod ad conservandam Marie perpetuam virginitatem cum Joseph non oportet credere ipsum Joseph virum Marie senio fractum debilitatum ac frigidum fuisse dum nupsit Marie adolescentule ad salvandam castissimam atque pudicissimam cum ea quietem / Poterat itaque plus operari Spiritus sanctus in conservando castitatem ipsius Joseph per infusionem vel extinctionem fomitis originalis in ipso quam senectus vel senium operetur Etenim quos testatur quosdam senes lxx^os vel lxxx^os putridissimis ac fedissimis libidinibus exarsisse cuius per desideria sua et in ad invicem suis turpissimis quales etiam non cogitare vel dicere pudor et fetor est corpus exsiccatis deficit virtus quae qui dixit Scio quod continens esse non possum nisi dederit Deus / Sic autem existimo Joseph fuisse iuvenem sic iuventutis terminos ponit Ysidorus qui extendit a xxviii^o anno ubi terminatur adolescentia usque ad annum l^um quo incipit etas tunc senectus inchoat / Fuit ergo Joseph dum primo desponsatus est secundum l^mo anno constitutus nec unquam libellus de infancia salvatoris qui fuit dampnatus in sicut autem ad hoc pie credendum multiplex ratio / Primo propter misterium prophetie quo dicitur in Ysaya habitabit sponsus cum sponsa et habitabit iuvenis cum virgine / ubi glossa iuvenis et ordinata dicitur Joseph cum Maria / Sicut hystoria Cleophas cuius Cleophe conmaritus autem ex quo fuit soror Marie virginis ex quo geniti sunt quatuor fratres Jacobus Joseph Symon et Judas huius fratres ipsius Joseph viri [illegible] filiastri sue non ut quoque probabile quod in etate tam distante Joseph et Cleophas fratres sicut quoque sic et in desponsatione tunc cum Joseph quod esse [illegible] assignatur / Una propter ministerium et obsequium prestandum ipsi Marie et puero Jhesu euntibus in Egyptum illic manentibus et inde revertentibus et [illegible] usque ad perfectam etatem constat autem quod ad ista non fuisset ydoneus homo senio confractus et impotens qualis aget amplius ut ei ministraret quam ministraret alius procurator Marie quam obsequiatorem extitisset / Altera ratio fuit ad conservandam Marie famam apud perfidos Iudeos et de incarnationis misterio celandum demonibus quod non esset causa [illegible] si Joseph senex frigidus et quasi maleficiatus palam apparuisset Talis enim quo pacto credi potuisset aliquem genuisse infantem / Dicetur aliquis cur igitur senex depingitur depingitur alicubi senex propter meritum et castitatem vim non sic dicit sapiens quod etas senectutis vita immaculata quod concordat prophetico sermo · Maledictus puer centum annorum ut ideo pingebant senem ab initio nascentis ecclesie dum Marie perpetua virginitas nondum ut nunc inditata fuerat in cordibus fidelium ne suspicaretur carnale aliquid / De Joseph et Maria hunc fortassis omissa in solempnizatione celebris / De tamen [illegible] lectorum quietem / depictum tamen invenimus Joseph velud in etate iuvenili qualem predicamus sic in hac almanie urbe notum est dicere in civitate pictoribus atque poetis quibuslibet audendi potestas fuit equa potestas [illegible] gobat hoc loco ubi sunt studiosissime plurima que de castissima et sanctissima conversatione Joseph cum Maria de confabulationibus suis dum tempus in loco peregrinationis sue super misteriis nostre redemptionis sicut eciam ipsius Marie Zacharie et Symeonis · Super huius [illegible] ibus que dicebantur de puero Jhesu et que videbatur cum eo et que revelabatur ab angelo primo et que feliciter cum impletione tunc Maria didicerat / cum sic decuit Mariam ut summa puritate niteret sic decuit ut haberet sponsum pariter purissimum qui cum sanctissima virgine virgo fuit ac perpetuo permaneret / utrumque re

2 gali pgenie coruscans et illustris / utque sanctificatus ex utero sustiperes // Cum maria
3 plena gratia fomite restincta mariti ioseph repletus gratia fomite sublato mortale qdlibet sup
4 auxe // Vovit maria virginitatem vovit et ipse ioseph ut doctores dicunt voto non repugnat
ita invicem quanto neque corpori mutua translatio et que mutuo fuit fides plus atque sic
6 conubium // Novit maria misterium incarnationis a seculis absconditum angelo nunciante novit
et ioseph admonitus super hoc in sompnis et ut existimo prius fuit edoctus fortasse a maria
sic beatam ceciliam legimus valeriano sponso suo dixisse est michi misterium quod tibi revelare
amantissime iuvenis si tu id fide custodias etc. Quod michi audeo dicere maria dico confidens
angelico erga ioseph sponso suo predicasse cum asset virtus que excellit erga valerianum que
vigebat spatium nuptiarum // Turbata est maria in angelica salutatione sed non conturbata
7 ut turtula turbatus est et ipse ioseph ad stuporem tante novitatis miraculum ita ut
mariam vellet traducere non tamen conturbatus ut culpabiliter incredulus sed stupore
quidam expavescebat cum sic de petro legimus dum ait ad ihesum Exi a me domine quia peccator
sum ioseph similiter virgini conjugio tam excellentissime virginis marie indignum se iudicabat propter
non ex incredulitate suspiciosa sed ex profundissima humilitate ut mariam traducere voluisse sed quia
dixisse exi a me domine quia peccator sum homo ad cor. Ioseph fili david noli timere
8 accipere mariam coniugem tuam. non dixit noli incredulus esse // visitavit maria zachariam et eli-
zabeth non dubium quin de licencia et consilio ioseph viri sui tam de sacramento incarnationis
instructi visitavit et ioseph et illo tunc et in solempnitate paschali quam pia erat et ad quod
eos iubebat lex in ierusalem // Decantavit canticum marie cum et ipse zacharias non dubium
9 quin participes et consortes canticorum istorum ioseph extitit // Congratulata est maria cum vicinis
10 parentibus et cognatis ipsi ioseph elyzabeth puerpere dum iohannis enixa est. a qua congratulatione
ioseph alienus non fuisse putandus est // Recogitabat maria signum datum quia achas de virgine
pariturum in se completum fuisse et gloriabatur et hoc ipse ioseph magnificans deum in corde suo
11 et assidue gratias agens // obedivit ihesus edicto quod fecit cesar augustus / obedivit et
maria / scriptum est enim quod ioseph iuit in bethleem cum maria uxore sua pregnante / scie-
12 bat enim obediendum esse potestatibus sublimioribus quia sic est voluntas dei // Maria ihesum
filium suum primogenitum mox ut natus est adoravit cum gaudio et exultatione / ioseph
13 ab hac adoratione gaudio et exultatione nequaquam alienus fuisse credendus est // Maria
13 conservabat omnia que dicebantur de puero ihesu per pastores per tres reges per symeonem per
annam per verbos conferens ea in corde suo et admirans non ex ignorantia sed ex incomplexibili misterii
reverencia ioseph similiter nam scriptum est quod erant pater ihesu et mater admirantes super hiis que dice-
bantur de puero // Obedivit ioseph angelo iubenti in sompnis ut acciperet matrem cum
puero et fugeret in egyptum obedivit et maria novit illius precepta et delicata quamvis de-
nocte consurgens sed in qua peregrinatione laboriosissima dici potuit utque ad deum. Cantabiles
michi erant iustificationes tue in loco peregrinationis mee unde quidam metrice scribit velud ex
persona peregrinantium et psallentium de lege dei // Et o bone ihesu o salutifer xpe quis

Esto peregrinis nobis cantabilis alma
lex dei celorum tendit dura via
sic fugiunt tristes curas per carmina cure
carmina divinus dat modulatus amor
ergo religiosa nostris nobis dulcis lex
Cuius psalmus lucis ingit apta modis
Sic non te totam lacrimarum valle molesta
Dum celo patria dic te positam

persufficienter existimare poterit perpessionis occasionis
et consurgentis peregrinationis illius superhabundat quantus
fuit hinc labor dolor et timor quantus inde
amborum sapor et dulcor Et unde nimis ex-
divina consolatione que fiebat cum capitulo incarnato
victu ex mutua vivificatione collocutione et allocu-
tione ioseph cum maria et amborum cum puero
ihesu ex cogitatione carum dulci consilio super

redemptoris generis humani sicut augustinus confitetur quod non saciebat dulcedine mirabili per-
altitudine consilii divini in redemptione generis humani quis dabit te fuisse collocutionibus huiusmodi
divinis pregnantibus huius consilii astitisse · quis yconomia illa honesta paupertate gratis-
sima cum et uxore cum filio ubi pro filio dabatur assius [illegible] considerare poterit vir si
metus illa mater nostra elizabeth exclamavit gaudio ad verba mee salutacionis exultavit [illegible] gau-
dio iohannes in sinu in utero suo quid ex continua cohabitacione et allocutione cum maria et puero ihesu
iustus ioseph concepit de consolacionis et illuminacionis dicere nequit quis dabit ymnum
de canticis syon ex ore christi sonante audivisse in terra aliena quis dabit eum vidisse -
baiulantem in ulnis speciosum forma pre filiis hominum qui blandiebatur arridenti et condolebat
vagienti et frequenter cum isto sponso suo per brachia sua [illegible] osculando tradebat / legi-
tur tamen primum ihesum dominum xxx annorum factum esse subditum fuisse ioseph et marie quod subito
sic testimabilem nota humilitate in ihesu vera dignitate tam venerabiles fecit in ioseph et maria -
// Porro legimus in transitu marie ihesum astitisse hoc enim eorum argumentis sicut et [illegible]
felici ioseph in te credendum est mariam sponsam et filium ihesum congruale affuisse cum enim ypo-
crisis defectus / aliquanti custos eius alteri commissi non fuisset hinc metrum quidam

// Vertat illa dies qua vita morte premuntur
Premia tibi iuste ioseph david edita proles
Christus adest cum matre pia quibus officiose
Servieras multum plangendo solatur eunte
Cum his lacrimis [illegible] aborti[illegible]
Talis amor [illegible] sic [illegible] sic est
Ad puerum ihesus et sponsa flevit moriente
Virgo benigna suum fidi custodis amato
Prebuit [illegible] [illegible] mater [illegible]
Oscula dat labiis [illegible] [illegible] ne
Defessis et vidua / [illegible] dum [illegible]
Nolle tu fiat dum / dilecte vale mi
Ecce ihesus tunicas plangendo [illegible] locabit /
Felix qui ioseph preciosa morte quievit /

// legimus christo moriente multa corpora
sanctorum surrexisse et venisse in sanctam civitatem
ierusalem · et apparuisse multis hinc forte dicit
apostolus acceperunt mulieres de resurreccione
mortuos suos / et cogitet vir pius an eius
si iustus ioseph unus ex illis putandus est
extitisse qui marie apparuit carissime sponse
qui eam consolatus sit qui tandem christo in
celos ascendente sit et ascendit glorificatus
in corpore et anima [illegible] nescio deus
scit et collocatus est [illegible] quia ihesu
hoc est in [illegible] bonis suis Conclu-
do ex premissis et aliis [illegible] enarrabilibus
iusti ioseph promissis quantis qua

[illegible] fuerunt et fervent quod celebratur de virginali coniugio marie cum ioseph quod
festivitate solempni de beato transitu eius quod ioseph [illegible] [illegible] quod
in [illegible] sicut quod scripta / quam [illegible] facile fuit ea breviter [illegible] licet
et ad ultima se transferat consideracionis quod verbum de nomine ioseph et marie
in prima consideracione / de hinc de ipsorum sanctificacione in alvo / rursus de formitis ex-
tinctione sicut quando loquitur de [illegible] ihesu et de similitudine quam habet ad mariam
atque ioseph hac tertia [illegible]

// De maria natus est ihesus qui vocatur christus non corporali sed spirituali quod et de vir-
ginali sponso suo ioseph filius dici potest / non [illegible] dici potest quod de ioseph natus
sit ihesus [illegible] qui blasphemat [illegible] quod dicit christum ex ioseph semine esse
natum [illegible] hoc a pietate fidelium [illegible] triplicem ihesu christi nativitatem [illegible]
dat et vitam [illegible] eternalem / corporalem · spiritualem et mentalem // Nascitur enim eter-
naliter quemadmodum nascitur splendor ex luce coeternus luci hinc est quod ecclesia cantat
O [illegible] splendor lucis eterne [illegible] [illegible] ex ore altissimi // de triplici nativitate ihesu christi

xpi primogenitus est omnis creature et ysaias generacionem eius quis enarrabit et in prophetis ex utero ante luciferum genui te. In hac eternali trinitate xpi ihesu neque maria neque ioseph concurrunt.

2a trinitas

Alia trinitas fuit ihesu xpi corporalis in mundo ex virgine de qua angelus ad mariam ecce spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque quod ex te nascetur sanctum vocabitur filius dei. Hoc primum est quod completum sit dicens mariam et peperit ut pareret filium suum primogenitum. Et in hac quidem trinitate solum manet maria constituit. Et vero quod corpus marie fuit ipsum ioseph [illegible] quod fit mutua translacio corporum viri ad mulierem et econverso. Videamus si aliqualiter intelligere [illegible] dicere nobis sit quod ex corpore et ex carne ioseph natus sit ihesus xpus. Et hoc dicit [illegible] post [illegible] curam [illegible] officio. Consideravimus enim ex lege veteri quod si [illegible] decessisset sine prole [illegible] superstes ducebat uxorem defuncti ut suscitaret semen eius. Et natus inde puer dicebatur filius non quidem naturalis sed legalis eius qui iam obierat. [illegible] evangelista [illegible] genealogie xpi dicit ioseph legitur habuisse duos patres unum quorum matheus nominat iacob alium quem appellat lucas hely qui legalis fuit pater iacob vero naturalis. [illegible] non patebat [illegible] ut [illegible] more scripture quod ioseph habuit duos patres naturales ut quidam [illegible] [illegible] opponit iulianus. [illegible] david intellexit quod ioseph dicitur pater ihesu xpi non a [illegible] hoc putantibus et carnali sentientibus sed ab ipsa eciam virgine maria filio inquit quid fecisti nobis sic ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te. Fuit itaque ioseph pater ihesu reputatus fuit pater [illegible] fuit [illegible] non quidem sed marie uxoris sue [illegible] et quod [illegible] ioseph genitor non [illegible] sed [illegible] [illegible] ioseph pater non quidem naturalis sed legalis [illegible] ihesu [illegible] suscitavit semine carnali [illegible] [illegible] in terra seu fundo [illegible] ioseph de quo [illegible] clamat ysayas rorate celi desuper et nubes pluant iustum aperiatur terra et germinet salvatorem. Et in prophetis [illegible] de [illegible] est. Quid in [illegible] ipsa ioseph [illegible] homo [illegible] formacione qui natus est in [illegible] et ex carne [illegible] ioseph. Unde [illegible] maria [illegible] ioseph [illegible] suum quemadmodum de [illegible] ad abraham scribit apostolus [illegible] ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te. [illegible] quod maior in maria quam in sara humilis et ioseph dignitas abrahe dignitatem superabat. Fuit ergo hec [illegible] [illegible] ihesu in te maria [illegible] [illegible] ioseph volebat [illegible] ut fieret voluntas [illegible] hoc [illegible] ad [illegible] adulterios uxoris in quibus mariti [illegible] non [illegible] [illegible] nequiunt. Nullum [illegible] [illegible] filius [illegible] in [illegible] suo genitor [illegible] libet hoc exclamare. O mira [illegible] ioseph sublimitas tua. O dignitas incomparabilis ut mater dei regina celi domina mundi appellare te dominum non indignum putaverit. [illegible] orthodoxi quid hic amplius [illegible] mirandi et humilitas in maria [illegible] in ioseph sublimitas [illegible] incomparabiliter [illegible] puer ihesus deus benedictus in secula. De quo scriptum [illegible] [illegible] [illegible] condicionis fabrum [illegible] fabricavit auroram et solem [illegible] forme [illegible] [illegible] celestium terrestrium et infernorum [illegible] ad explicandum [illegible] et absconditum a seculis misterium [illegible] trinitatis ihesu ioseph et marie. Vellem [illegible] si posse non [illegible] in [illegible] [illegible]

ex [illegible] ex[illegible]

cum gratia spiritus et gloria naturam non tollat sed extollat et perficiat recogitemus paulisper devote
quam sit verecundo quodam nature obligamine coniungitur filius ad matrem et mater ad sponsum suum et
uterque scilicet filius et mater ad fidelissimum vigilantissimum et sedulum custodem et nutritium Io-
seph qui fuit caput matris Jhesus inde auctoritate aliqua preditus dominatur et ipsum in
maritum sic et matrem suo sponso et filium suum tamquam unum nati [illegible] / Quantus existimandus est in
suis ipse Joseph nunc in gloria et in celis qui tantis et tantis [illegible] est hic in terris et tempore
perfecto si non mentiebatur Jhesus qui ait ubi ego sum illic et minister meus erit. Ille [illegible]
[illegible] collocatur in celis qui in ministerio fuit [illegible] obsequentior atque fidelior post ma-
trem eius in terris. Quod hec hactenus de ipsa trinitate corporali Jhesu Christi eius parentibus
quemadmodum Joseph extitit super omnes ceteros aliquis assumptus est et de sollicitudine sua ho-
nore [illegible] quia [illegible] non est contentio quis eorum videatur esse maior ac in
celestibus sublimitate prelatus. // Nunc de qua nativitate que spiritualis est et omni devote vivendi
[illegible] sermo loquatur de qua Christus apud Johannem ait oportet vos nasci denuo et
item quod natum est ex carne caro est et quod natum est ex spiritu spiritus est / In hac autem
nativitate [illegible] [illegible] est quia deus nascitur Jhesus in anima devota per fidem et gratiam
sic anima virgina hoc est vivi generans et mater dei quia carnis autem neque per naturam sed per
gratuitam adoptionem est filia ut vere sit de ea [illegible] anima que pura est virgo mater filia
itaque mater sic teste est dei exemplo maior quam ait / quicumque facit voluntatem patris mei qui
in celis est ipse meus frater soror et mater est / Porro de filiatione quam Johannes
quod Paulus dixit scilicet Dedit eis potestatem filios dei fieri et quia Johannes et Christo [illegible]
dicit quia per fidem [illegible] his qui credunt in nomine eius eodem teste omnis qui credit quoniam
Jhesus est Christus ex deo natus est / Sequitur aliud quod pertinet ad animam virginem
dei matrem et filiam virginitate que non ex sanguinibus neque ex voluntate viri sed ex deo nati sunt
Questio dicitur ad sanctitatem / [illegible] sed satis [illegible] [illegible] suppleat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] itaque considerat in anima [illegible] [illegible] quid quis sperat per porcionem quod
virginalis que nec obnoxia sit esse violata / hoc appellatur a doctoribus quidem sinderesis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis instinctus ad bonum / hanc autem
sinderesim nec ipsi violatores et [illegible] [illegible] demones corrumpere possunt etiam
in inferno qui ad bonum stimulet et ad malum [illegible] / hinc nascitur [illegible] [illegible]
vermis qui non morietur / hinc [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cogitari [illegible]
[illegible] [illegible] dum sinderesis [illegible] ad dilectionem dei sed [illegible] voluntas toto
adversus conatu resistit [illegible] / sed ad quod ista de sinderesi dico ut ostendamus eam
[illegible] virginem esse quia dum caret obumbratione et fecunditate [illegible] [illegible] [illegible] sterilis
dum autem adest [illegible] [illegible] visitans [illegible] et fecundans sic ipsa virgina hoc est
[illegible] [illegible] sine corruptione que non ex sanguinibus corporalium [illegible] neque ex vo-
luntate carnis desideriorum sensualium neque ex voluntate viri hoc est ex [illegible] liberi arbitrii
sed ex deo est quicquid hic natum est neque tamen excludit sinderesis [illegible] [illegible]
sed dum [illegible] gratia [illegible] [illegible] et [illegible] velut [illegible] [illegible] hostio [illegible]
[illegible] adventum dei in mente [illegible] sinderesis [illegible] [illegible] ecce ancilla domini fiat mihi
secundum verbum tuum / Deinde visitat elyzabet senem et corruptam per quod [illegible] designatur
[illegible] porro [illegible] se [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] violatur sed ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gaudium matris virginis
in elyzabeth [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memoratur // [illegible] [illegible] [illegible] et

et per captum carnis rex eternitatis expositor de hac virginali nativitate et filiatione dicit in
qua nascitur christus qui vocatur christus nulla dubia relinquitur dubitas nostre [illegible]
et considerationis Cum sit filius ex maria quod ex ioseph natus esse christus qui vocatur christus / Cum sit
traducte placuit verba theologus ad hunc anagogice intellectum potius quemadmodum aptare quod
Iacob genuit ioseph virum marie Quid enim per iacob qui supplantator appellatur rectius
accipitur quam lucta et supplantatio vitiorum quod fit in activa in qua prius exercendum contemplativam vero
in exercitio ipsorum ut activus meditationem ex se gignat Est autem meditatio vehemens animi
applicatio ad divinum aliquid investigandum cognoscendum et degustandum Que meditatio recte per
ioseph exprimitur quia ioseph crescens interpretatur / Neque enim fit alia via melius excrescere
spiritualibus augmentis quam per meditationem fortem et salubrem per quam ascendit animus de virtute
in virtutem relicta et superata pluribus temporibus cogitationibus et volutabris desideriorum car-
nalium amatoris / Hec insuper meditatio quia robusta est neque fluctuat aut errans sic est inquit
cogitatio recitasse vir de quo autem vir / vir utique marie per quod mens omnia illuminata et
illuminatrix divinitatis intelligitur / Audi meditationem illuminatam in meditatione mea inquit
psalmista exardescit ignis ecce splendor illustrans Ex hac autem maria mistica nascitur per
contemplationem christus qui vocatur christus Non quid ex quo ex coniunctione viri sui quod est meditatio sed per ut
expositum est in mistico spiramine divini spiritus qui obumbrat animam ad eterna non apprehenda
respiciens ab ardore illecebrarum carnalium / Illuminat autem ad divina libere intuitu longe la
teque contemplanda et degustanda quam suavis est deus / hec est illa beata nativitas in qua castissi
mis amplexibus tenetur et deosculatur puerulus in quo nascitur et mellis lacte devocionis et
melle contemplationis in quo dulcor et splendor est essentia vere vite nascitur anima christo
ut ita se mutuo confoveant adolescens et adolescentula in mutuo amplexu et dicat ad dilectum dilecta
dilectus meus mihi condocet me et ego illi // De generali vero desideranda nativitate Sicut enim
nascens succedit deo patri in omnibus quia deus est principaliter sanctificans / Sic deducit
homines et propheta ait in persona domini / ego dixi dii estis et filii excelsi omnes Ideo quod
maria fuit divina ut est quam sapientia in[illegible] fundunt [illegible] ecclesia transfert ad mariam
ut est illud Abraham et amplexus creata sit [illegible] / Succedit precipue tibi deo in dilectione
videte qualem dilectionem dedit nobis deus pater ut filii dei nominemur et simus
Succedit in triumpho quia omne quod natum est ex deo vincit mundum et ideo omnis qui natus est ex
deo non peccat / Pone tibi magna vi scorpionum inimici mundi et non poteris / Succedit
demum in hereditate quia si filii et heredes Quo[niam] [illegible] in quo renatus fuit ex aqua et spiritu sancto
non potest intrare in regnum dei quod est hereditas patris nostri / legitur apostolo dixisse gaudeat
beati nati Gaudeant plane qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri
sed ex deo nati sunt non dicto Cum quod maledixit iob maledixit et ieremias natalem suum re
putantes id apostoli omne nascitur filii ire hec est nativitas nature corrupte quam seduxit [illegible]
miserabilis est hec natus de muliere deplorat iob brevi vivens tempore repletur
multis miseriis Et ecclesiastes laudavit magis mortuos quam viventes et feliciorem
utroque qui nec natus est Quare festivissimum est solempnissimum nativitatis hodierne quod admodum
fecit herodes diem natalis sui celebrem in quo iohannes occisus est mistice gratia perdita
huic vite tenditur facto quoniam iure qui nativitatem hominis deplorat congaudet mo
rientibus / Dies vero nativitatis spiritualis dum homo regeneratus est per gratiam baptismo et
fletus et planctus sed hac in re non celebrari sit nec sine culpa reprehensione
sed et laudabile gratiam amoris apud deum qui taliter dedit nasci domino [illegible]-
post celebritatem nativitatis beati iohannis baptiste sanctissimam et iocundam quia sine peccato non

est per successorem instituit eam nativitatis beate et gloriose semper virginis marie celebrari. Sed anno
tertia post mundo addidit quartus octavas propter adquisitionem sicut hystorie tradunt. Ecclesie pa-
cem sub uno pastore hunc in orbe nativitatis eius votiva plenitudo pacis tribuat. Cre-
mentum ei ubi per fratrum consilio erga virginem hunc sacre sancte studio laudis aliquid ad honorem in
fine per virginali matre sponso ioseph cuius honor redundat in ipsam et in eum qui de
ea natus est christum ihesum. Unde vir beatitudinis sapientissima devotio/ nec quomodo multiplicacio
festivitatum apud vulgo quod de labore manuum vivere habent studeamus effect. Ultima apud cle-
ricos huiusmodi nullas festivitatum habet. Sicut in reformacione notatum est, et apud claustrales et de concilio
dicta loquitur dominum de celebritate virginali coniugii ioseph cum maria, et de ipsius felici transitu
fieri solempnitatem optamus/ Ad quod ita sane quidam multi et in confessione tam tamquam potentes
et superiori quodammodo patrum apud sponsam suam de qua natus est ihesus qui vocatur xpistus reddatur-
amur uno vobis et certo sermone predicta sponso suo viro xpisti. Hos demum singuli felici
nativitate hic per gratiam et in futuro per gloriam que est natale sanctorum introducere te et si dic
fas est quod uno tuo ubere gloriosissime ioseph vir marie de qua natus est ihesus qui
vocatur xpistus/ amen

// Alma redemptoris mater cum lego signa
Vir iustus virgoque ioseph cum virgine nupsit
Sit celebre dignumque tuo preconio cultu
Coniugio/ fac nos purgatos sordibus omnes
Posse deo iungi fidei qui federe puros
Desponsans animas divino federe complet

// Isti sex versus sequentes sunt per triplo ad carmen etc xvi versuum
Veniat illa dies que ponitur in 3a consideratione sermonis

Felix illa dies toto celebranda mundo
Facta decens leta qua scandit in ethera virgo
Clara/ et angelicos cives super evolat omnes
Hinc tibi virgo ioseph thalamus et tunc sponsi propinqui
Credo fuis/ statuunt soli tales ob honores
Continuus. Fiat nobis hec gloria detur

// Ista prosa cantatur conformiter ad ista Concinat ad virgine
nos quevis ritus

// Ad ioseph mittitur
In sompnis nuncius
Angeli alloquium
Sperans ipsius
Sponsi nuncium
/ Noli metuere
Proles davitica
Sponsam accipe
Iussa ex celica
Habuit hunc virginem
ii
/ Tibi vox glorie
Clara vox gratie
Pudicum postulat/

Hoc matrimonium
/ Credo magnificus
Gaude nil hesitas
Hoc sit magis minus
Cum novum canticas
Epythalamium
iii
Dies hec testibus
Qui habet filium
Fac iussa ceteris
Dum filius missum
Noli hoc credere
// Sic virgo nutrit
Dic sponse pretium

Tibi me maritat
Ita multi hec dicta
Pix deo spere
iiii
// Virgo suscipias
Dei dispositum
Sua preconia
Voti propositum
Cum pluribus gratia
// Modo quo nuncias
Poteris huiusmodi
Virgo dans gratias
Ergo solempniter
Iungitur quilibet

v
// Habuit angelica
Choris canentibus
Plaudunt superis
Pares lusibus
Casto tripudiant
/ Dulce canentium
Hymnum
Melos cantantium
Laudes ad gaudium
Quod celo geritur
Et illic transeunt
vi
Coniugatum visitat

virgo celeriter
Vis ne ioseph ita
vult et dat pariter
fideles comites
/ Clamat elyzabeth
plausu infans adit
Prophetat quilibet
virgo cedens redit
Pavet ne dubites

vii

// En ioseph humilem
decorum aspice
Da ioseph astantem
fer. fove tu fove
qualis o gloria
/ En tibi subditur
qui celis imperat
servit obsequitur
qui mundum reparat
o mirabile

viii

// Tunc dat filium
sanctum matris corpore
ius habere proprium
consensus robore
dans coniugio
/ Sanctus se spiritus
dedit vicarium
fecundans celitus
uteri gremium
te voluntario

ix

// Virgo abigena
virgo fons gratie
Nos nos genus advenit
plena miseria
plenaque vitio
/ Te virgo petimus
Te ioseph inclite
Vestri quod coluimus
Ihesus nos placare
locet in gaudio —

Explicit

/ hymnus
[illegible]

/ O veneranda trinitas
Ihesus ioseph et maria
Quam coniungit divinitas
Caritatis gaudia
/ Mater virgo puerpera
Iacet in diversorio
Cum Ihesus surgit uberi
Gaudet ioseph obsequio
/ Hic virgo sunt virginum
humili benignitate
Sed virgineo gremio
Ampliori caritate
/ Magna laus humilis
Fit ioseph et in virgine
Maior et in deitatis
Plus laus est culmine
/ Hec humilitatis throno
Trinus dignatur gradibus
Tanteque gratie dono
Hic extollamus laudibus
/ Ut humilitatis viam
Eius sequi suffragiis
Doceatur et per gratiam
Eternis frui gaudiis
/ Amen dicamus singuli
hinc sacro cetui trino
laudes cantantes seculi
Uni trino quoque domino
// Isti versus ymni sequentes adaptati sunt ad cantum cantionis sic isti / Porcio nature precellentis genitum etc.
Et alii xii per unum ioseph — sunt per triplo sic ydolit capillorum etc.
/ Porcio nature perfectior esse maria
Credit hoc celis hoc mundo dignior ipso
Gratia cum superat naturam gratia que se
Dividit in reliquis ista fontaliter implet
Sue clausit gremio quod totus non capit orbis
Olim namque celi gabriel festinus ab arce
Preindians alacer cordis iocundius in ipsam
Nazareth urbe galilee mittitur illic
Desponsata viro davidis de stirpe ioseph qui
Dictus erat clarissimo reperitur virgo maria
Dixit hospitio cum dixit ave / cum gracia plena

Cui tenus dixit gabriel q̄ verba salutis
Virgo silens cogitat animo turbata q̄ isti
Nuncius archanū dūo sermone loquatur
hec natura stupet stupet hocq̄ ioseph reputans se
Abscondens tantis indignū voce modesta
Clamat id unde michi quid sum te despicere a me
Non sum domina nec cum michi nubere tecū
Sic video dū talia ioseph trepidus cogitaret
Solut' in sompnis cui iusto talia dixit
Nobilis aude ioseph uxori trade virum te
O virum dilecte deo cui sponsa frequenter
Blanda thesi gremio posuit sedente adam⁹
hunc thronū residet ubi gra salutificans nos

Maria ioseph iusti virtus laus mira maria
Cui deus uxorē fecerat miranda facitatē
Fecunda plus cū virginitatis honore
Coniugium faber, o miris cui siderē voles
Aurum et solem qui fabricat/ hincq̄ benigno
Nominat ore puerū tali qui gaudet alumpno
Regia stirps/ et sacra ioseph te reddit ab ortu
Clarus insignem titulis te leta decorē decentes
Pauperies manuumq̄ labor nutrivit ob inde
Eternus et liber ac psalmo teste beatus
hunc uxor tua tecū sicut vitis habūdans
Te dum sponsumq̄ vocat nos redde beatos

¶ Declarō compendiosa q̄ veritates sunt de necitate salutis credende q̄ de solet probabilit' credende q̄ de pietate fidei reputande & q̄ sint contrarie iudicande et hec sub distinccione ut gradū sexuplici q' ad quaternarium reducitur/ propter plures dubitacōes q̄ nuper movebant in sermone de nativitate btē marie virginis compendiose facta anno xx16.

// primus gradus veritatū credendarum est canon totius scripture sacre & singulorum q̄ in ea litterali sensu sunt sic verum q' nō stat cū fide ut aliquis dissentiat premittitur alia contenta in sacra scripta ad intellectum spūs sit q' ē vel & ipso sensus litteralis/ Et allegacio quere sufficit id mt 4 Amen quippe dico vobis donec transeat celū & terra iota unū aut unus apex nō preteribit a lege donec omnia fiant Sequitur Amen dico vob celū et terra transibunt verba autem mea nō transibunt/ Constat autem q' canon biblie lex ē dei p revelacoem habitam cum assensus litteras concitem huic verus litterā principio omne revelatū a deo est verum & q' scripture sacre sententia ē a deo revelata sit q' ī oī sacra scriptura est verbum dei qd transire nō potest/ facit ad hoc d' ix decreti c'ibus ergo solis scri canonicis. et q' sequitur

// 2us gradus est veritatū ab ecclesia declaratarum et q̄ ab indubitata relacōe aplōrum per successione continua devenerunt est at hec ecclesie auctoritatis tanta ut dixit augus⁹ Evangelio nō crederem si me nō auctoritas ecclesie compelleret/ quod quidem verissime dici possit ecclie nō crederem si nō auctas sacre scripture compelleret et ita diversis respectibus auctas utraque mutuo se comprobat/ Attendendum tamen est q' nō omne q̄ tradit vel tolerant ecclesie probatur

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

legenda sunt de necessitate salutis credenda sicut patebit ex 4to et 6to gradibus. Contra
si dicatur illa que sub diffinitione iudiciali traditur est credenda et opposita reprobanda.
Concedo ubi certus esse consensus explicite vel explicito sive vel interpretative
3us // 3us gradus est veritatum quas aliquibus revelatas quas ab illis quibus revelatio facta est absque
ulla dubitatione credende sunt aliquibus non esset revelatio / de quibus non est quod sit dicendum circa
vero quibus non est huiusmodi revelatio facta non obligantur huiusmodi credere nisi vel per miraculum vel per
scripturam sacram et sapiencie per etiam decem continendo sicut cum Iohannes baptista missionem
suam credit per scripturam propheticam et apostolus Paulus contulit evangelium suum quod habuit per reve-
lacionem cum Petro et aliis de collatis non quod dubitaret de illo evangelio / percussit enim ut
dixisset etiam si angelus de celo aliud vobis evangelizaverit anathema sit. Et ideo contulit
evangelium suum ut appareret per etiam ad credulitatem aliorum et non ad suam quia dicit quod sibi
nichil contulerunt petrus et ceteri sed dextras dederunt cum cognovissent gratiam dei que data erat
sibi / Deinde triplex huiusmodi gradus veritatum reducitur ad unum scilicet ad veritates que credi de-
bent implicite et explicite a deo revelate esse
4us // 4us gradus continet veritates omnes et singulas que ex premissis veritatibus concluduntur in consequentia
evidenti in lumine fidei vel evidenti in lumine naturali quamvis non in parte sacre verborum illic recitantur
quemadmodum ista veritas est de necessitate salutis credenda Christus habuit nervos et venas
quamvis in scriptura sacra non habeatur in propria verborum forma et ita de similibus sed non cum ista est
evidens neque in lumine fidei sed in lumine naturali apud philosophos Christus fuit verus homo ergo Christus
habuit venas et nervos / Preterea sine temeritate vel distinctione fidei fuerunt aliqui qui
fidei ad philosophos paganos per christianos deducte quod videre poterant autem ... quod ex
presupposita lege nova licet ab eis non credunt conveniens esset deum in bona et evidenti gratia
Et hic est 2us gradus principalis prius tribus ad unum reductus
5us // Rursus in quinto gradu qui tercius est non dico reponuntur veritates ille que ex veritatibus
premissis gradibus aut dictis aut aliquibus eorum deducuntur in consequentia tantummodo probabili vel theoprium
vel dici in consequentia pro propositione que ad fidem est pertinens quamvis supponatur esse verum / dicit
et aliqui id esse probabile quod omnibus et maiori sapientibus vero apparet non et illud
quod in doctrina videtur verum dici probabile quia multorum consensus est in illis / verum et cum conti-
nens ad fidem illa solum dicitur que nec in consequentia evidenti nec in consequentia probabili neque contra fidem
vel repugnat / Porro dico propositionibus fidei apponitur aliqua que non est de fide tunc totum
quod est inde copulata non potest simpliciter dici de fide quia conclusio sequitur debiliorem partem
ut si in ea esset una contingens tota esset contingens quamvis esset nulle necessarie / dico indifferen-
dis ipso ad cuius verificationem requirit una propositio non pertinens ad fidem quod sapit fidem
sicut vel ut quod sapit heresim sicut patet / et sic potest describi propositio sapiens heresim quod est
propositio ex cuius conclusione assumpto aliquo quod non potest rationabiliter negari sequitur heresis in
fide ut si quis dicat quod beneficia sanctorum non fuit sancta quia supposito quod non possunt rationabiliter
negari hystorie dicentis quod fuisse vere electum et susceptum in papam licet non sint de fide / sed
ista heresis quod vere electus in papa non est nec fuit papa. unde non est ipso ita catholica
si sibi iungatur aliquid pertinens ad fidem quod totum hoc complexum remaneat ad fidem
pertinens exemplum ut ista propositio biblia est sancta est heretica et si addatur quod biblia
quam hic Iohannes est sancta non esset hereticalis de se licet dici possit sapere heresim supposito quod
Iohannes non habeat bibliam nisi correcta // Postremo in omnibus huius quinti gradus et 6ti
sequitur vero est quod non fidei offende sunt ad gratiam vel parum contulit si sic eis debeat
fieri detractio ut contra omnes sicut in aliis omnibus quod 3bus primis gradus et
extremum reperiantur nisi forte per appellationem --
6us // Deinde in 6to gradu qui 4us est non dicto collocantur veritates ille quas tantummodo faciunt

ad nutriendam uel fouendam deuotionis et diuersam pietatis que sunt magis idonee ad inflammandum affectum quam ad instruendum intellectum ubi pietas deuota magis reperitur quam veritas certa ubi hoc uerum reperiatur si adesset assertionis certitudo propter quod elucidarium aliorum preeminentiam uel certam ueritatis quam fuit / aut superstitionem hoc est religionem superfluam et uanam induceret ut sic dicit augustinus nichil refert quidam sola probabiliora credi quibus uerius sola ut refert quidam sola pie credi non quod ea ratione quod sola sunt et sic fuimus esse sola credi posse prout hoc a pietate fidelium sic credit existimatio ut pia credulitas non sit ueritatis et falsitatis sed tantum super apparentia uel probabilitate et hoc utique non est [illegible] ut saltem constat de apparentia et probabilitate dum sanctitas uel uita ignota est / propter quod superius dixit ieronimus quod de talibus eligibilius est pie dubitare quam temere diffinire sicut stat quilibet contradictoriorum esse probabile et uerum stat cum altero non in ueritate sed in probabilitate sic diuersis respectibus utrumque contradictoriorum credi potest et sic fidei pietate dicitur tamen sit animus ab assertione penitus alienus / respuit autem ille quidam legendas et miracula sanctorum uitas patrum uisiones deuotarum personarum reuelationes et opiniones sanctorum doctorum que omnia suscipit ecclesia et legi permittit / non quod decernat talia de necessitate salutis esse credenda sed quia proficiunt ad commouendos affectus pios fidelium et in edificationem ipsorum dummodo in talibus ut de certitudine fidei esse sancta / quibus etiam nostra [illegible] ad certitudinaliter esse uera / quod tunc oporteret nos ut tale credere [illegible] ita quod magis hic attenditur hic quod pia recognitione fieri potuit quam quod factum est et hoc apud omnes celeberrimum reperitur quod ex aliorum persona dicuntur ea non que persone dixerunt sed que dicere potuerunt sicut in legenda beate agnetis et beati sebastiani et similium continetur

Sequuntur aliqui processus contra [illegible] quod particularius materiam elucidat /

// falsum blasphemum et hereticum est asserere quod sensus litteralis sacre scripture sit aliquid plus quam ex dictis in primo gradu et quod sensus augustini plurimus sit ex sensu litterali sacre scripture efficax argumentum sumi non autem efficax argumentum sed sensus litteralis nec indubium sed in falsum uerteretur / at de quibus contradicentia aliquorum sed uideantur aliud dixisse / dicimus quod aliud est littera aliud est sensus litteralis et quod de sensu litterali scripture sacre expressiue loquitur sicut est ubi et sensus litteralis uere et proprie dictus ille quem spiritus sanctus principaliter intendebat et quod ex compositis litteris scripture sacre trahi potest et debet sicut expositores sacri sentiunt atque docent Alioquin periret omnis solidus probationis a scriptura sacra sicut arguit augustinus ad comitem et hi- dune ix / si in aliquo sensu litterali esset falsum quod propositum est quod sensus ut probat et uides potest prius dictum ad aliud capitulum de sensu litterali scripture quod sensus litteralis unus est plus et ita nichil probat quod regula non credit ab aduersariis quis est plus et quis uerus --

// falsum blasphemum et hereticum est quod deuote per experientiam et de credentibus per communem naturalem non sit fides et ipse dicit licet non sit uere experientia uel credentibus communis naturalis fides habeatur sed alio respectu innitendo sicut diuine reuelationi prout fides est ex auditu fidei per uerbum ipsum ad Ro. x / patet quod precepta decalogi credenti sunt in lumine naturali et item deus est sicut quod roma fuit et christum fuit notum per experientiam hoc nichilominus prout non contempta sacra tradunt [illegible] per [illegible] sunt certe fide credenda quam credulitas omnium credentium in scriptura sacra continetur huius [illegible] sola creditur et naturaliter credens quod tota sacra scriptura a deo reuelata est / remanens quod credens totum hoc habet credulitatem [illegible] bene [illegible] potest quod tot sunt articuli fidei / quod sic [illegible] quanta in scriptura sacra [illegible] nisi forte fiat restrictio accipiendo articulos fidei pro illis tantum ueritatibus que continentur in symbolo apostolorum que sunt de dicto et [illegible] respiciunt [illegible] glosa [illegible] et [illegible] quamuis eadem sit utrobique formalis ratio credendi scilicet diuina reuelatio in tantum quod [illegible] habet [illegible] non tamen aliquam credendo sunt sancte hoc est absque formidine de opposito [illegible]

contingentes de futuro quas ponentes tenentur sicut patet de ista resurrectio mortuorum erit / possent
quidem tamen plurima quarum sit et non sit auctoritas credendi articulos fidei et si posset
fieri novus articulus / Si preterea posset propositio sic heretica de non heretica / Sic denique posset
aliquis esse nesciens hereticus et ita de pluribus que brevitas iubet obmittere

3m corollarium // Plane blasphemum et hereticum est asserere quod precepta decalogi non sint de fide etiam
ipso dicta quamvis reputari debeant evidentia in lumine naturali patet ex declaratione premissorum
unde Mathei 5to qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines minimus vo-
cabitur in regno celorum. Et accipitur hic minimus negative idest nullus et ita separatus
a regno celorum quod est certum et hereticus iudicandus si se noluerit corrigere.

4m corollarium // Plane blasphemum hereticum est asserere quod assertiones opposite preceptis decalogi non spectent
ad fidem repugnantes fidei aut quod non sint iudicio fidei reprobande / et quod iudices ordi-
narii non habeant super hiis reprobandi et condempnandi facultatem ubi notorie scandalizant
patet ex premissis / Addito quod assertio predicta nimis ad unam partem notat sicut adhesionem
cum temeritate probabilitas alius partis et hoc in pluribus propositionibus sine manifesta temeritate
et pertinacia si necesse sit.

// primum corollarium sequens ex eo quod dictum quod 29 est in 3o primi reducitur ad unum // Obligatur aliquis certa et explicita fide tenere et nullatenus dubitare et sub pena heresis quod ali-
qua propositio vera est / de qua alius potest ad tempus sine culpa dubitare et hoc patet in ex-
emplis potest ostendi sicut in triplici persona correspondentia sequitur /

2m // Obligatur aliquis ut puta theologus exercitatus in scripturis sacris legendo et considerando eas
certa et explicita fide tenere et nullatenus dubitare multa de quibus simplex et ydiota
requisitus rationabiliter si non pertinaciter dubitaret ut quod Thobias habuit canem vel quod Aaron
barba / vel aliqua testamenti de pluribus capitulorum mosaicum dat etiam etiam hec regula quod dubius
in fide infidelis est quod intelligitur ubi dubitat aliquis illud quod tenetur explicita fide cre-
dere sicut oportet in multis presbiteris in doctoribus et prelatis /

3m // Obligatur aliquis ut puta canonista exercitatus in decretalibus sive decretis legendo et consi-
derando eas certa et explicita fide tenere et nullatenus dubitare multa de quibus simplex et ydio-
ta vero et theologus aliquis in eam requisitus rationabiliter si non pertinaciter dubitaret patet ut
precedens et sic dictum de exercitatis in predicationibus et narrationibus publicis circa fidem
quibus etiam esse laici qui ad plura explicite credenda tenentur ceteris paribus quam tales
vel alii non instructi

4m // Obligatur aliquis ut puta doctus et exercitatus in logicalibus moralibus et prudentialibus sive
certa fide et explicita fide tenere et nullatenus dubitare multa de quibus simplex et ydiota
vel non sic exercitatus rationabiliter dum tamen sine pertinacia dubitaret // Ratio autem prece-
dentium omnium hec est quod cui plus committitur ab eo plus exigitur unde reputari debet
vera quam deducta ex scripturis sacris viro magno logico vel philosopho vel theologo evidens
vel certa esse quam alius ydiota vel inexercitatus potest ad tempus vel falsa vel solum
probabilem et incertam reputare / Denique sequitur ex hiis omnibus quod iudicium et cognitio
fidei hic auctoritative spectat ad prelatos et doctores specificate tamen potest ad alios quam theolo-
gos deliberatio sicut et cognitio super hiis que fidem respiciunt ita etiam vel ad laycos multos
hoc posset attendi extendi et plus aliquando quam ad multos clericos

// Rursus corollarium unum sequens ex precedentibus

2m corollarium // Ex officio doctoratus auctoritate in theologia doctor tenetur cognoscere certiore preceptorum de-
calogi necnon explicite si explicite et pariter etiam de aliis reddere saltem doctrinaliter contra universum intellectum
quem doctorum non contraria excusatio ignorantie prestari tali debet

3m // Stat aliquem posse reputari vehementer et rationabiliter suspectum de heresi dum dog-

manifeste doctrina aliquid, vel de ipsa dubitat ubi vel quam alius scire putans vel dogmatizans aut dubitans suspectus in fide nequaquam haberi deberet. // Patet in eruditis professoribus sacre scripture et sacrorum canonum et in quibus revelacionis specialem respectu non eruditorum videlicet atque simplicium et in prelatis quibus annexa est obligacio ista sciendi non implicite sed explicite

// Stat in hoc sacro generali consilio concilium regum quorundam qui circa dilacionem reprobacionis ex aspecto denunciatorum in materia heresis horum et tyrannidarum mortalium nequaquam culpande sunt qui alios expectabant iudicium ubi tamen non sunt alii de sanctorum et suspicione singularis heretice vehementi nullatenus excusari quia ad eos pertinebat punicionis modus et pondus huius negocii

// Ex officio dignitatis episcopalis tenetur prelatus cognoscere tenorem preceptorum decalogi non implicite sed explicite presertim cum consecracione sua profitetur utriusque testamenti se scire veteris et novi. Qui si nesciat vel dubitet ubi non est dubium, puta reddit inexcusabilis. Attento quod de talibus princeps apostolorum dixit / parati dare satisfactionem omni poscenti vos racionem de ea que in vobis est fide et spe / unde etiam xxxviii dist. habetur: non ad mittit aliquis allegans ignoranciam in illis que ex officio suo statu vel gradu scire debet, sequitur xxi causa ex officio doctorum

// Auctoritates primo gradu

[margin: Augustinus ad Ieronimum, plus ix. d. in decreto] // Ego solis eis libris scripturarum qui iam canonici appellantur didici hunc timorem honoremque deferre ut nullum eorum scribendo errasse audeam credere

[margin: Augustinus ad eundem] // Si ad sacras scripturas vel mendacia admissa fuerint vel officiose mendacia quid in eis remanebit auctoritatis que tamen de scripturis vel sancte perfecte ... scripture auctoritas cuius pondere contenciosa frangatur vel quis questio terminetur

[margin: eadem de baptismo l. ii.] // Quis nesciat sanctam scripturam canonicam tam veteris quam novi testamenti certis terminis suis contineri eamque posterioribus omnibus episcoporum litteris ita preponi ut de illa omnino dubitari et disceptari non possit utrum verum vel utrum rectum sit quidquid in ea scriptum constiterit esse. Episcoporum autem litteras que post confirmatum canonem vel scripte sunt vel scribuntur et per sermonem forte sapienciorem cuiuslibet in ea re peritioris et per aliorum episcoporum graviorem auctoritatem doctorumque prudenciam et per concilia licere reprehendi si quid in eis forte a veritate deviatum est

// Nota descripciones aliquas que sequuntur ex premissis

// Veritas catholica sic describitur quod est veritas habita per divinam revelacionem credenda et necessario explicite in genere sermonum scilicet veritas in plebe in bonorum et cetera quantum

// Fides per habitum infusum describitur quod est habitus spiritualiter infusus inclinans ad credendum catholicis veritatibus

// Fides per actum describitur quod est assensus verus et certus catholice veritatis ex infusa fide proveniens

// Fides per habitum acquisitum sic describitur conformiter ad descripciones quas dat philosophus de scientia arte et sapiencia quod est habitus verus et certus per auditum verbi Christi acquisitus. Sic dicit apostolus quod fides est ex auditu et auditus per verbum Christi. Et Augustinus dicit quod per scripturam sacram fides saluberrima gignitur et dicitur verus ad differenciam erroris, certus ad differenciam opinionis, acquisitus per auditum verbi Christi ad differenciam scientie artis sapiencie et intellectus

// Fides per obiectum quandoque dicitur ipsa proposicio credita vel aggregacio talium credibilium seu veritatum catholicarum, ut hic: hec est fides catholica. Aliquando dicitur ipsa res significata per proposicionem creditam seu catholicam et ita illa res est quam credere possit sub fide. Quandoque dicitur ipsa

so credendi utpote una cum credibilium sed auctoritas plene veritatis revelantis quam nunc videmus in enigmate et per speculum hac vita dum fides augmentum non acceperit certius et cum videbimus facie ad faciem ~

// Veritas pertinens ad fidem est que non sequitur nec repugnat ad catholicas veritates

// Veritas sapiens fidem est veritas continens aliquid vel aliqua que sunt per se de fide cum aliquo vel aliquibus adiunctis que non pertinent ad fidem seu catholicam veritatem et opposita sapiens dicitur sapiens heresim. Sed illud quod adiunctum est sit tale quod non possit vel debeat rationabiliter negari quamvis non sit de fide ~

// Sermo reverendissimi domini cardinalis Cameracensis predicatus coram sacro concilio generali die stellarum omnium anno etc. xvi°

Signum magnum apparuit in celo etc. et capite mulier amicta sole et luna sub pedibus eius corona stellarum duodecim. scribitur apocalipsis xii / hec mulier que in verbis propositis tamquam signum magnum in celo apparuisse dicitur et celestibus insignis ornata describitur prout ex dicendis infra clarius apparebit sancta ecclesia triumphans tam congruo significare videtur beatam illam stellarum omnium in celo regnantium societatem / de qua hodie festivat militans ecclesia que nostra congregatio fidelium adhuc in terris pugnantium / illa quippe in celo triumphans regnat ista in terris militans pugnat sed quia ista pugnando laborat ut tandem cum illa regnare valeat / ad illam triumphantem hec militans ecclesia pervenire desiderans velud in stadio currit ut celestis regni coronam et bravium apprehendere queat / unde ait apostolus sic curri-te ut comprehendatis / Nos itaque o reverendissimi patres et huius militantis ecclesie devoti filii simus et etiam in hoc sacro concilio hic representative subsistimus cum ea ad triumphantem ecclesiam fortiter currere studeamus ut celeste bravium felicitatis comprehendere mereamur / Curramus igitur o strenui pugiles curramus o devoti filii ad illam celestem ierusalem que sursum est libera mater nostra ut apostolus loquitur curramus ad eam cum hac terrena ierusalem id est militante ecclesia que sic est ut ait ad huc servit cum filiis suis curramus inquam non gressibus pedum corporalium sed gradibus spiritualium affectionum et virtutum studeamus tanto plus quam currere ad illam stellarum omnium beatitudinem per scalam virtutum ascendendo et ire ut propheta dicit de virtute in virtutem donec videatur deus deorum in syon et ut hoc impetrare valeamus ad illam triumphantis ecclesie reginam supernam filium regis matrem virginem gloriosam eius auxilium implorando humiliter recurramus dicentes ave maria etc. / Signum magnum apparuit in celo etc. celestis secretarius dominus evangelista Johannes qui supra pectus domini in cena recubuit ubi de sacro divini pectoris fonte celestium archana secreta haurisse perhibetur sic pre ceteris evangelistis altius ad deitatis archana sua evangelium primum inchoavit sic pre ceteris prophetis altiores prophetias revelationes habuisse et in libro apocalipsis descripsisse creditur ubi inter multa varia signa celestia visa in verbis propositis magnum et admirabile signum nobis insinuat dicens Signum magnum apparuit in celo etc. Cum igitur reverendissimi patres sanctissimi sursum corde sursum mentis oculos elevemus ad contemplandum hoc signum ut videre valeamus signi apprehendere sanctitatem quam ad contemplationem signati / nos movebit primum ex excellentia signi / ecce quam excellens signum nobis proponitur / plane ex sue magnitudinis admirandum est signum magnum / scilicet ex sua claritate venerandum quia

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg